

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/169/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714212455
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:5714212455.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa

U. Q., nar.XX.X.XXXX

zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice, dieťa rodičov, matky U. M., C.. M., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom Q. C. XXXX/XX, M.K. M., U. L. V. XXX/X, M. M. a otca N. Q., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom I. L., U. L.Č. U. Ú. W. U. U., Q. Z. XX, Ž., maloletá bytom ako matka v konaní o návrhu matky o zvýšenie výživného na maloletú takto

rozhodol:

Otec je p o v i n n ý platiť na maloletú U.C. Q., nar.XX.X.XXXX zvýšené výživné vo výške 90,- Eur mesačne od 1.9.2014 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Vo zvyšku súd návrh matky z a m i e t a.

Nedoplatok na výživnom od 1.9.2014 do 28.2.2015 v celkovej výške 420,04 Eur súd otcovi p o v o ľ u j e s p l á c a ť v splátkach po 15,- Eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Týmto s a m e n í rozsudok Okresného súdu Martin sp.zn. 16P/218/03, S/509/03 zo dňa 27.10.2003 vo výroku o výživnom na maloletú U. Q..

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 18.9.2014 matka žiadala zmeniť rozsudok súdu v časti o určení vyživovacej povinnosti otca tak, že je povinný platiť mal. U. výživné 150 Eur mesačne počnúc dňom 1.9.2014 vždy do 20-teho dňa v mesiaci a nedoplatok za dlžné obdobie platiť v mesačných splátkach spolu s bežným výživným z dôvodu, že od poslednej úpravy výživného došlo k zásadnej zmene na strane maloletej. Uviedla, že dcéru vychováva ako slobodná matka od jej narodenia, s otcom nežili v spoločnej domácnosti, rozsudkom jej bola zverená do osobnej starostlivosti a otec bol zviazaný platiť výživné 16,60 Eur mesačne. Dcéra nastupuje do šiestej triedy základnej školy, pričom sa jej zvýšia náklady na zabezpečenie školských potrieb, oblečenia, hygienických potrieb, bude potrebné hradiť rôzne príspevky. Takisto navštevuje základnú umeleckú školu, dramatický krúžok, hodiny flauty a mažoretky.

Otec v písomnom vyjadrení k návrhu doručenom dňa 18.11.2014 uviedol, že by bol ochotný platiť určenú sumu 150 Eur, ale vzhľadom na to, že je vo výkone trestu, nie je schopný splácať takúto sumu a to preto, že dostáva pracovnú odmenu 22 Eur. Chápe situáciu bývalej priateľky, ktorá sa stará o ich dcéru, bolo mu strhávané 35 Eur až 38 Eur mesačne. Je pevne rozhodnutý, že po prepustení si vybaví sociálnu dávku, tú je ochotný dávať celú a požiadal o určenie výživného 62,50 Eur. Začne si hneď hľadať zamestnanie a je ochotný splácať aj vyššiu sumu. Pojednávania sa nezúčastnil a nepožiadaval o odročenie. Súd postupoval podľa § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), vec prejednal a rozhodol bez prítomnosti otca, prihliadol na jeho vyjadrenie, na obsah spisu a vykonané dôkazy. Nerozhodnutie vo veci by, podľa názoru súdu, nebolo v súlade so záujmami maloletej, keď v súčasnosti určené výživné nezodpovedá ani minimálnemu výživnému, ktoré je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na svoje možnosti a schopnosti, tiež že výživné nebolo menené od októbra 2003 a matka po celú dobu zabezpečovala zvýšené potreby maloletej len sama. Navyše u otca je predpokladaný koniec trestu stanovený až na deň 10.11.2015.

Matka na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu v celom rozsahu. Podávala ho preto, že s vekom dcéry sa zvyšujú výdavky pre ňu a jej príjem na to nestačí. Má len rodičovský príspevok a prídavky na deti, otec na syna L. vôbec výživné neplatí a ide to riešiť. Finančne jej veľmi pomáha jej stará matka, s ktorou býva. Syn býval často chorý, užíva lieky na imunitu. Dcéra sa venuje počítaču, bicyklu. Otec sa s ňou vôbec nestretával, neboli v kontakte ani cez telefón, v podstate sa ho bála. Prečo je zavretý, nevie.

Kolízny opatrovník navrhol zvýšenie výživného, sumu výživného ponechal na zvážení súdu na základe odôvodnených potrieb a veku dieťaťa. Uviedol, že výška výživného bola naposledy upravovaná v roku 2003 a odvtedy podstatne vzrástli náklady na maloleté dieťa, aj z hľadiska toho, že bolo výživné stanovené na 500 Sk, čo v súčasnosti predstavuje len 16 Eur a nedosahuje ani výšku 30% životného minima.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky a kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s návrhom matky, s vyjadrením otca k návrhu, s príjmovými, zárobkovými a majetkovými pomermi rodičov, s ďalšími listinnými dôkazmi predloženými rodičmi a vyžiadanými súdom a so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 16P/218/2003 a sp.zn. 16P/26/2004. Z takto vykonaného dokazovania mal preukázané, že od poslednej úpravy výšky výživného sa zmenili pomery, či už na strane oprávnenej maloletej, matky a aj povinného otca a bol zistený nasledovný skutkový stav:

Rodičia mal. U. nie sú a nikdy neboli manželia, nežijú v spoločnej domácnosti, maloletá sa matke narodila ako slobodnej, slobodný bol aj otec, otcovstvo uznal, rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 16P/218/03, S/509/03 zo dňa 27.10.2003 súd schválil rodičovskú dohodu, v rámci ktorej bola maloletá zverená do výchovy a opaterí matke a otec sa zaviazal platiť na jej výživu výživné 500,- Sk mesačne počnúc dňom jej narodenia vždy do každého 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, zameškané výživné 1.500 Sk splácať v 250 Sk mesačných splátkach spolu s bežným výživným a zaplatiť matke 2.000 Sk ako pomernú časť nákladov spojených so zakúpením výbavičky v 250 Sk mesačných splátkach počnúc prvou platbou bežného výživného. V tom čase bola matka na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok 3.790 Sk a prídavky s príspevkom na dieťa 680 Sk. Bývala u svojho otca spoločne s maloletou sestrou a bratom, rodičia boli rozvedení. Otec bol od 1.6.2002 evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, nárok na podporu mu nevznikol, nemal odpracovanú potrebnú dobu, v rokoch 1999 až 2002 bol vo výkone trestu odňatia slobody, vybavoval si dávky sociálnej pomoci. Býval u matky, ktorá bola nezamestnaná a poberala dávku, otec zomrel. Finančne mu vypomáhala hlavne sestra, ktorá pracovala v Taliansku.

V súčasnosti je matka tiež na rodičovskej dovolenke so synom L. M., poberá z úradu práce rodičovský príspevok mesačne 203,20 Eur od 1.1.2014, dovtedy 199,60 Eur, tiež prídavky na dve deti po 23,52 Eur, resp. po 23,10 Eur. Iné dávky nepoberá, posledná evidencia uchádzačky o zamestnanie bola od 22.3.2011 do 11.7.2012, vyradená bola z dôvodu narodenia syna. Posledným zamestnávateľom bola Billa Bratislava, kde bola zamestnaná od 1.4.2008 do 12.11.2008. Býva s maloletými deťmi v 3-izbovom byte v osobnom vlastníctve jej tety U. S. spoločne so svojou starou matkou E. M., starobnou dôchodkyňou, ktorej na domácnosť a na stravu prispieva minimálne 50 Eur, podľa potreby aj viac. Výdavky sú 200 Eur OSBD, 20 Eur plyn, 16,51 Eur Slovak Telekom, tieto platí stará matka, ďalšie platí

matka (elektrina, RTVS, poplatok za komunálny odpad), ale ich nepreukázala. Spláca týždenne 11,08 Eur pôžičku Provident Financial, s.r.o., pobočka Banská Bystrica, ktorú použila na jej príspevok 360 Eur na zaplatenie nedoplatku na byte, ktorý bol celkom cca 960 Eur. Nespláca pôžičku spoločnosti Pohotovosť a nemá zaplatený poplatok za komunálny odpad za roky 2013 a 2014. Platí si kredit na mobilný telefón 12 Eur.

Mal. U. je žiačkou 6. triedy Základnej školy s materskou školou na ul. Školskej v Turčianskych Tepliciach, v školskej jedálni sa nestravuje, dostáva väčšiu desiatu. Zvýšené výdavky sú na začiatku každého školského roka na zakúpenie základných školských potrieb a pomôcok, preukázané 15,47 Eur, v priebehu roka na ich dokupovanie, na zaplatenie príspevkov škole 28 Eur a na rôzne akcie a podujatia organizované školou, napr. plavecký výcvik v Aguparku Turčianske Teplice 10 Eur v septembri 2014. Navštevuje aj Základnú umeleckú školu v Turčianskych Tepliciach, odbor dramatický a mažoretky, kde matka platí po 8,95 Eur polročne. Vo voľnom čase sa venuje počítaču a jazde na bicykli. Je zdravá.

Otec je od 10.12.2012 vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon väzby Žilina, predpokladaný koniec je 10.11.2015. Pri nástupe nahlásil vyživovaciu povinnosť voči mal. W. Q. a mal. U. Q., do práce bol zaradený 15.3.2013, za desať mesiacov roka 2014 mal priemernú pracovnú odmenu 129,79 Eur a boli mu z nej vykonávané zrážky na výživné na mal. U. v priemere 34,11 Eur. Bol v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce od 15.1.2010 do 24.7.2011, vyradený bol z dôvodu nástupu výkonu trestu a od 26.3.2012 do 10.5.2012, vyradený bol z dôvodu nespôlupráce. Od februára 2010 do júla 2011 poberal z úradu práce pomoc v hmotnej núdzi 62,50 Eur mesačne. S mal. U. nie je dlhodobo v žiadnom kontakte.

Matka má vyživovaciu povinnosť aj k mal. L. M., nar.XX.X.XXXX, jeho otec neplatí ani dňa 24.10.2014 v konaní sp.zn. 19P/130/2014 súdom určené minimálne výživné, nevlastní žiadny majetok. Aj otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. W. Q., nar.XX.X.XXXX.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Súd po komplexnom zhodnotení dokazovania a dôslednom zvážení vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, preukázaného a zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že návrh matky o zvýšenie výživného na mal. U. je dôvodný, čiastočne mu vyhovel a zvýšil výživné na 90 Eur mesačne od 1.9.2014 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, keď výživné v takejto výške považoval za primerané a optimálne k odôvodneným potrebám maloletej a také, ktorého platenie je v možnostiach a schopnostiach povinného otca, ktorého zaviazal tiež splácaním vzniknutého nedoplatku od 1.9.2014 do

28.2.2015 v celkovej výške 440,04 Eur v splátkach po 15 Eur mesačne spolu s bežným výživným, vo zvyšku návrh matky zamietol.

Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na výpovede účastníkov konania a skutočnosti, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné a o ktorých nemal pochybnosti a zo stavu v čase vyhlásenia. Za preukázané súd považoval u oboch rodičov výšku ich príjmu, u matky čiastočne výdavky bývania a výdavky maloletej, splácanie pôžičky, za zhodné skutočnosti o platení výživného.

Rozsah výživného v účinnom Zákone o rodine výslovne stanovený nie je, vyplýva však zo všeobecne uznávaného hľadiska, že výživným má byť dieťaťu zabezpečená taká životná úroveň, ktorá zodpovedá sociálnemu postaveniu rodičov a ktorú by rodičia zabezpečovali, keby žili v spoločnej domácnosti a má plniť nielen základnú vyživovaciu povinnosť, ale má prispievať na celkový fyzický a psychický vývoj, do čoho je nepochybne potrebné zahrnúť záujmovú činnosť alebo výdavky spojené so zdravotným stavom.

Porovnaním okolností dôležitých pre zvýšenie výživného v októbri 2003 v čase skoršieho rozhodovania s okolnosťami v čase súčasného rozhodnutia v marci 2015 mal preukázané, že v priebehu času za jedenásť rokov a štyri mesiace došlo k takej zmene pomerov maloletej a povinného otca, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného, ide o zmeny, ktoré sa výraznejším spôsobom prejavili v ich pomeroch nielen na krátky čas a ktoré súd vyhodnotil ako dôvodné na zmenu výšky výživného, keď maloletá si plní povinnú školskú dochádzku na druhom stupni základnej školy a predtým mala tri mesiace. Plnenie školskej dochádzky je podstatná objektívna zmena pomerov maloletej spojená s pribudnutím výdavkov na školské potreby, pomôcky a aktivity spojené so školskými povinnosťami a určite dôvod na zvýšenie výšky výživného. Vyššie sú aj výdavky na uspokojovanie bežných hmotných potrieb ako je strava, oblečenie, obutie, hygiena, kozmetika a to nielen v dôsledku rastu, fyzického a psychického vyspievania, ale aj v dôsledku rastu cien v spoločnosti a iných nárokov maloletej, napr. na oblečenie, lebo inak sa oblieka bábätko, ktoré je doma a inak mladá slečna vo veku skoro XX rokov. Vývoj cien sa nevyhnutne prejavil zvýšením finančných prostriedkov potrebných na financovanie jej potrieb, ale prirodzene aj zvýšením výdavkov rodičov na uspokojovanie ich potrieb a potrieb ich rodín, pričom z pohľadu súdu je

to u maloletej podstatnejší nárast, keď napríklad rodičia nepotrebujú tak často nové oblečenie, obuv ako vyvíjajúce sa dieťa, ktoré potrebuje pre svoj rast aj pestrú stravu. Pribudli výdavky na voľnočasové aktivity, v minimálnom rozsahu spojené s prípadnými zdravotnými ťažkosťami. Časť výdavkov sú jednorazové výdavky ako platby v škole na začiatku školského roka, na zakúpenie väčšiny školských potrieb a pomôcok, časť sú tie ktoré potrebuje nepravidelne, ale podstatnú časť tvoria opakujúce výdavky, lebo ješ' potrebuje každý deň, každý deň potrebuje raňajky, desiatu do školy, teplý varený

obed, večeru, ktorá môže byť aj suchá a menej finančne náročná, každý deň používa hygienické a kozmetické potreby. Každý mesiac sa musia platiť úhrady za bývanie vrátane prepočítaných ročných platieb, čo je tiež súčasťou výživného. Zvýšenie výživného o 73,40 Eur je primerané a zodpovedajúce tomu, čo má prispievať otec. Ak zoberieme do úvahy sumu zo strany matky, ktorá určite nemôže byť rovnaká ako u otca, lebo ona sa okrem finančného zabezpečenia podieľa na potrebách mal. U. a plní si vyživovaciu povinnosť osobnou starostlivosťou spojenou so zabezpečením jej každodenných potrieb a bytovej potreby, tak potom suma výživného je optimálna pre zabezpečenie jej odôvodnených potrieb a všestranného rozvoja, na ktorom sa aktívne musí podieľať aj otec platením zvýšeného výživného, lebo iným spôsobom sa na výchove a výžive nepodieľa.

Zmena pomerov nastala aj u rodičov. Matka je síce stále na rodičovskej dovolenke, ale už s druhým dieťaťom, synom L. a teda jej pribudla vyživovacia povinnosť. Táto pribudla i otcovi k mal. W.. Príjem matky sa zvýšil o 77,40 Eur, hoci stále poberá len rodičovský príspevok, ale tento je vyšší. I otec má svoju odmenu za prácu vo výkone trestu a je na tom lepšie ako v roku 2003, kedy bol bez príjmu, lebo si len vybavoval sociálnu dávku po návrate z výkonu trestu. Opakovane sa dopúšťa konania, ktoré je v rozpore s pravidlami spoločnosti a v dôsledku takéhoto protispoločenského konania je obmedzovaný na slobode a takýto stav je aj v čase rozhodovania. Takýmto jeho správaním nemôže byť poškodená mal. U., otec by si mal uvedomiť následky takého svojho konania a je povinný potom znášať zodpovednosť. Aj v čase, keď bol na slobode, sa nesprával zodpovedne, nepracoval, nespolupracoval s úradom práce a je dôvodné, aby došlo k zvýšeniu výživného.

Súd zoberal do úvahy skutočnosť, že časť potrieb maloletej je krytá prídavkom na dieťa, ktorého výška sa zvýšila len o 0,95 Eur a u matky prihladol na výdavky bývania, na ktorých sa podieľa spoločne so svojou starou matkou.

Pri rozhodovaní o výške výživného súd komplexne posúdil možnosti a schopnosti otca a potreby mal. U.. Výživné zvýšil od 1.9.2014, od prvého dňa mesiaca, v ktorom matka podala návrh. Výživné sa platí mesačne vopred a súd považuje za prirodzené a spravodlivé zvýšiť výživné od prvého dňa mesiaca, v ktorom bol návrh podaný, ide o maloleté dieťa a nie odo dňa podania návrhu ako u plnoletého dieťaťa. Potom pri takto upravenom výživnom otcovi vznikol nedoplatok 440,04 Eur, ktorý vypočítal ako rozdiel medzi doteraz určeným a novoupraveným výživným, zvýšenie o 73,40 Eur krát 6 mesiacov a umožnil mu ho splácať v splátkach po 15 Eur mesačne, ktoré považoval za primerané, bude ho splácať 34 mesiacov, nebolo možné určiť nižšie splátky.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods.1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p. konanie vo veciach starostlivosti o maloletých) a nezistil žiadne skutočnosti a okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods.1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods.2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods.1 O.s.p.).